

3. detsembril, 1988. a.

Rootsi-Eesti Opperaamatufond
Box 387
S-101 25 Stockholm
Sweden

Lugupeetud kaasmaalased!

Meie oleme välismaal sündinud eestlased, kes on kõrgema hariduse saanud USA-s. (Merike Tamm saavutas AB-kraadi Cornelli Ülikoolis, magistri- ja doktorikraadi Wisconsinis Ülikoolis. Ain Haas saavutas AB-kraadi Indiana Ülikoolis, magistri- ja doktorikraadi Wisconsinis Ülikoolis). Kuigi elame ja töötame ameerika ühiskonnas, tunneme suurt armastust emakeele vastu ja suurt kohusetunnet seda õpetada oma lastele ja üldiselt kaasa aidata selle säilitamises. Mõlemil meil on ameeriklasest abikaasa, kes toetab innuga meie eesti keele õpetamist lastele. Meie kogemused näitavad, et kui on tahe, on ka võimalik eesti keelt edasi kanda võõrail mandreil, isegi nendel eestlastel, kes on kaugel kõigist eesti keskkondadest.

Oleme mõlemad tundnud suurt puudust nägusate ja huvitavate eestikeelsetest lasteraamatutest. Lasteraamatud, mis on mõõdunud aastakümnete jooksul välja antud ja mis sobisid omal ajal, ei erguta küllalt tänapäeva noori eesti keele edasiõppimiseks.

Enamus välis-eesti perekondadest elavad suurtes linnades, mille tõttu vanad jutud taluelust ei anna lastele sõnavara, mis võimaldaks neile oma tänapäevase ümbruskonna kirjeldamist eesti keeles. Lapsed, kes on televiisoriga harjunud eelistavad värvirikkaid pildiraamatuid ja nende alguliseks lugemismaterjaliks ei kõlba pikasõnalised väljaanded mõne üksiku joonistusega. Paljud kasvavad üles sega-abiellulistest perekondades, kus suurem osa jutuajamisest käib võõras keeles. Need, kes elavad täiendus- koolidest eemal ja kelle eesti keelt valdav isa või ema pole alati kohal, vajavad õppevahendit, milles ei oletata, et laps juba valdab eesti keelt hästi ja saab kellegi käest kohe küsida, kuidas öeldakse seda või teist. Võõrkeelte väljendid tekivad eesti sõnade vahele, mis võivad takistada mõttevahetusi erinevatel maadel elavate eestlaste vahel.

Et meie noored saaksid ennast paremini väjendada eesti keeles ja saaksid olemasolevatest raamatutest rohkem kasu, tuleb neile pakkuda midagi, mis arendab nende sõnavara ja võimaldab õppimist omapead. Raamat pealkirjaga <<The First Thousand Words>> on juba ilmunud 26-s keeles. Selles värvirikkas väljaandes esitatakse toredate joonistuste kõrval igasuguseid nimetusi, mis lapsed võiksid igapäevases jutuajamises tarvitada. Meie arvates oleks selle eestikeelne väljaanne suurepärane abivahend ülalnimetatud probleemide suhtes.

Oleme juba teinud esialgse tõlke, millest lisame must-valge koopia kaasa. Näitasime tõlget kodumaalt tulnud külalistele ja nad on selle korralikult läbi vaadanud ja vead parandanud. Esialgne sõnastik ning hääldamisjuhend on ka valmis, nii rootsi kui ka inglise keeles.

Oleme Usborne'i kirjastusega kontakti astunud ja nõusoleku eestikeelseks väljaandeks saanud. Selle inglismaa firma ametnik arvab, et saab trükkida 500 eksemplari päris soodsa hinna eest (4-5 ehk 50-60 kr tükk). Mida rohkem trükitakse, seda odavam oleks üksiknumbri hind. Kõvakaaneline raamat koosneks umbes 65-st leheküljest, pealkiri oleks eesti keeles (<<Tuhat esimest sõna>>) ja kõik illustratsioonid oleksid värvilised.

Kanadas ilmus hiljuti uus laste-sõnaraamat pealkirjaga <<Estonian Heritage Dictionary>>, milles esitatakse 4,000 sõna ning 3,500 illustratsiooni. Keegi võib arvata, et meie ettenähtud raamat on sellega ülearuseks jäänud. Arvame mitmel põhjusel siiski, et teisest raamatust on kasu. <<Tuhat esimest sõna>> kisuks lapsed kaasa just sellepärast, et sõnad on teemade järgi esitatud järgmiselt:

MAJAS, KÖÖGIS, AIAS, TÖÖTOAS, TÄNAVAL, MÄNGUASJADEKAUPLUSES, PARGIOS, LOOMAAIAS, RAUDTEEJAAMAS, LENNUVÄLJAL, BENSIINI-JAAMAS, MAAL, TALUS, SUPELRANNAL, KOOLIS, HAIGLAS, PIDUL, TOIDUPOES, TOIDUAINED, KEHAOSAD, RIIETUS, AMETID, PEREKOND, TEGUSÕNAD, VASTANDSÕNAD, MUINASJUTUKUJUD, LEMMIKLOOMAD, ILMASTIK, AASTAAJAD, SPORT, VÄRVID, VORMID, NUMBRID, LÖBUSTUSPARGIS, TSIRKUSES

Peale selle kõlbaks teine raamat ka lastele, eriti Rootsis, kes ei valda inglise keelt ja ei saaks inglise-eesti laste-sõnaraamatust kasu. Hind oleks pool odavam kui 120 kr-iline <<Estonian Heritage Dictionary>> ja sellega sobivam massiliseks levitamiseks eesti koolide kaudu.

Et projekt õnnestuks, on meil vaja teada, kas erinevad eesti ühinged tunnevad huvi selle vastu ja aitaksid läbiviimisega kaasa. Kas arvate, et niisugune ettevõtte väärrib majanduslikku toetust või teist sorti abi? Mis te arvate ettenähtud tiraažist --kas 500-st eksemplarist on küllalt? Kas te saaksite levitamisega kuidagi kaasa lüüa?

Meie ei oota mingisugust hüvitust oma töö eest. Pea-asi on, et meie oma ja kaasmaalaste lapsed ning lastelapsed saavad ettenähtud raamatu kätte ja hakkavad selle abil eesti keelt rohkem õppima. Meil pole isiklikult aga võimalust trükikulusid katta. Summa (25 000-30 000 kr kui tiraaž oleks 500) võib olla liiga suur ka üksiku ühingu jaoks, aga kui mitmed ühinged aitavad kaasa siis tuleks sellega toime. Kui Eesti Koolide Keskus USA-s on sellega nõus, siis jätame majandusliku asjaajamise nende kätte,

nagu tehti äsja ilmunud õpikuga <<Samm-sammult: eesti keele õpik algajaile. Step by Step: Estonian Textbook for Beginners>>.

Palun mõelge järele, kas te saaksite tuleva aasta eelarves mõnd summat määrata <<Tuhat esimest sõna>> toetamiseks. Sellest võib tulla ilus väljaanne, mida saaks tarvitada eesti kodudes üle terve maailma (eriti aga Rootsis, Ameerika Ühendriikides, Kanadas, Inglismaal, ning Austraalias). Rootsi ja ameerika eestlaste ühingutel oleks siis tõesti õigus niisuguse saavutuse pärast uhked olla. Kui majanduslik toetus ei ole mõeldav, oleksime siiski tänulikud, kui keegi saaks kaasalisatud materjali läbi vaadata ja esitada ettepanekuid parandamiseks, eriti rootsikeelsete tõlgete suhtes.

Oleme lugenud ajalehest, et Rootsis on mitmeid fonde, mis püüavad ergutada välismaanoorte eesti keele õppimist. On olemas näiteks Alide-Marie Tundu Sihtasutus ning Ellen ja Albert Meeriku Stipendiumifond. Kui arvate, et nendest allikatest oleks meil midagi loota, palun saatke meile nende aadressid, nii et me saaksime nende käest ka abi paluda.

Parimate tervitustega,

Ain Haas

Dr. Ain Haas
4063 N. New Jersey St.
Indianapolis, IN 46205

Merike Tamm

Dr. Merike Tamm
657 Rutledge St.
Spartanburg, SC 29302